

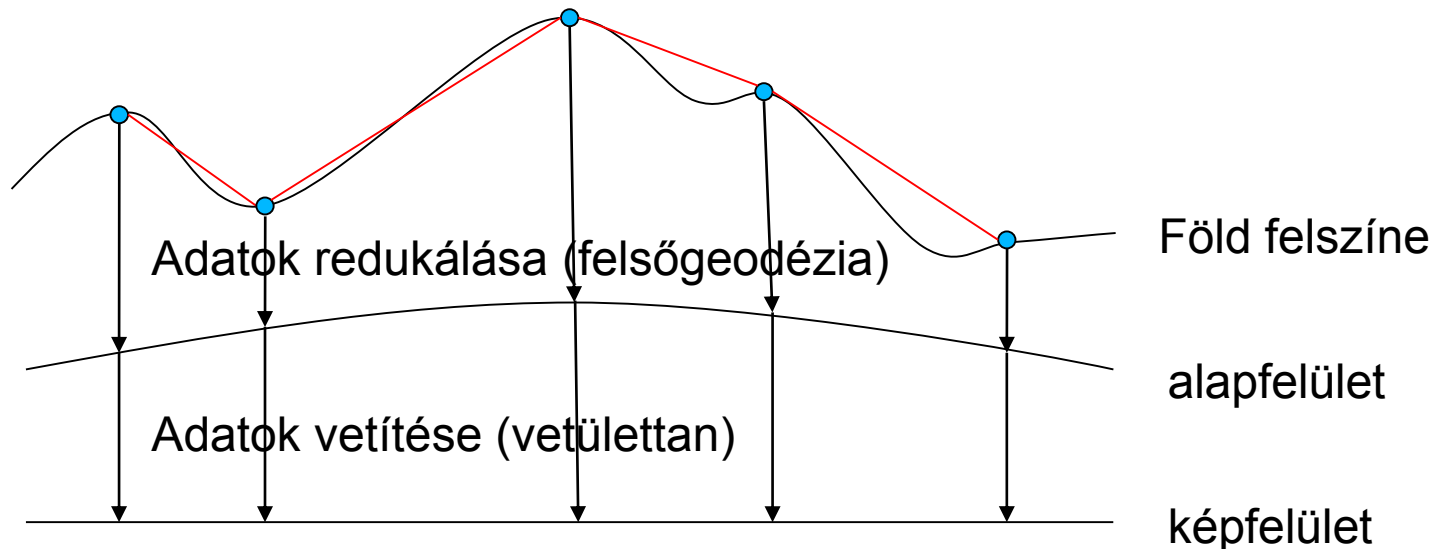
A vetítés fogalma

Geodéziai mérések - Föld felszínén

Eredmények, számítások - síkon (térképen), síkkoordináta rendszerben

Hogyan lesz síkba fektetett rajz és síkkoordináta rendszerben értelmezett adat a szabálytalan földfelületen mért adatokból?

- Vetítés előtt a méréseket redukálni kell az *alapfelületre* (Földet helyettesítő felületre). Ez a *felsőgeodézia* feladata. – Elhanyagolások
- Vetülettani értelemben a vetítés az *alapfelületről* történik a *képfelületre*.
- Egzaktul leírható geometriai vagy matematikai törvényekkel

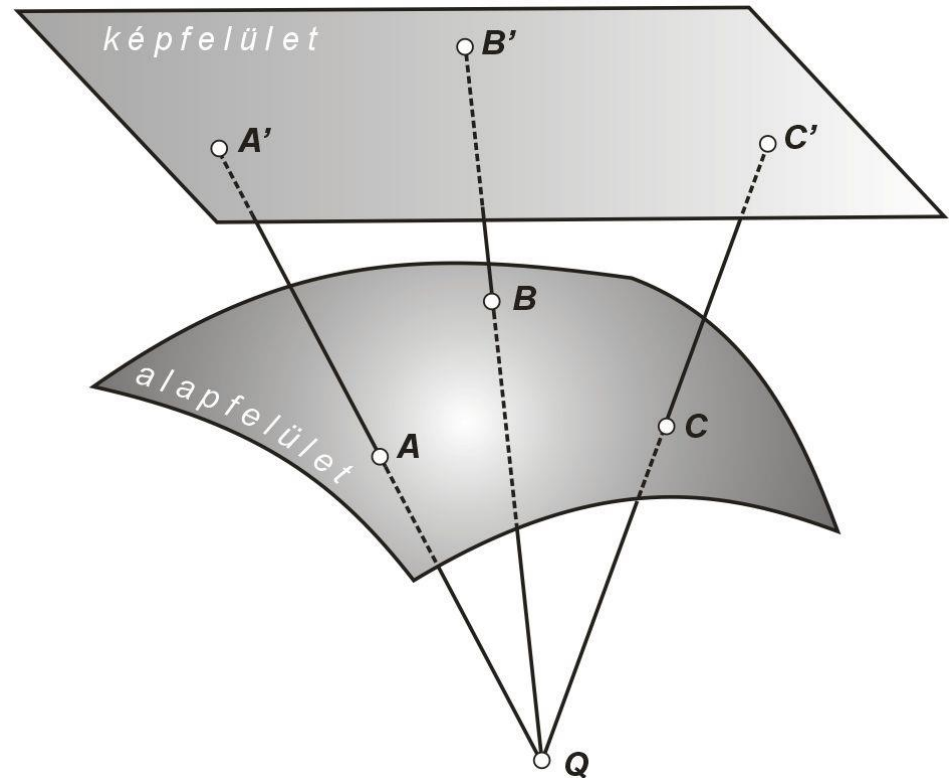

Perspektív vetítés

A perspektív vetítés geometriailag és matematikailag is előállítható, a Q vetítési középpontot felhasználva.

A geometriai vetítés azonban csak egy szemléletes segédeszköz, amely segít levezetni a matematikai összefüggéseket.

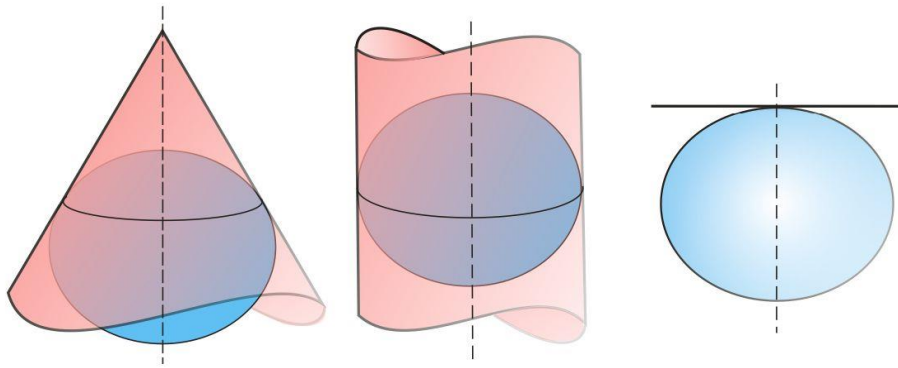
Leggyakrabban csak matematikai úton lehet előállítani a képfelületet (nincs vetítési középpont), de ezt is vetítésnek nevezzük.

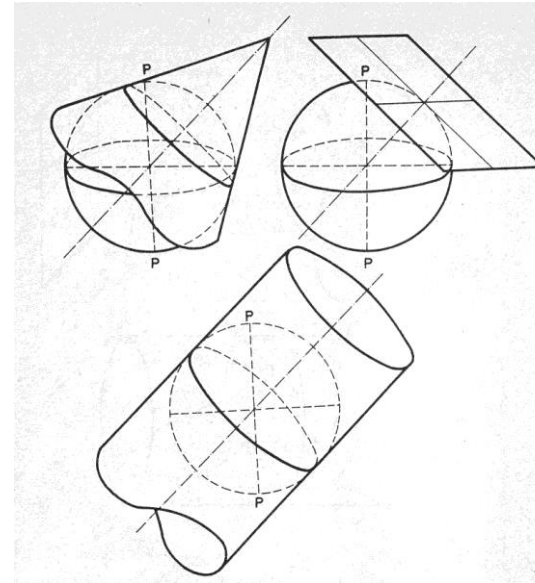
Vetületek csoportosítása

- a. **Geometriai** úton is és csak **matematikai** úton előállítható vetületek
- b. Geometria vetületeken belül: van-e **vetítési központ** vagy nincs? Fix (állandó) vagy mozgó a vetítési központ?
- c. **Alapfelület** lehet *ellipszoid vagy gömb*, a **képfelület** pedig *gömb* vagy sík, illetve síkba fejthető felület. A síkvetületeket három fő csoportba soroljuk: a *kúpvetületek*, az *azimutális* (közvetlen sík) vetületek és *hengervetületek* csoportjába.
- d. **Elhelyezés** szerint a vetület lehet *normális (poláris)*, ha a képfelületet tengelye a Föld forgástengelyének megfelelője; lehet *egyenlítői (transzverzális, ekvatoriális)*, ha a tengely az egyenlítő síkjában fekszik és lehet *ferdetengelyű (horizontális)*.
- e. A képfelület **érinti vagy metszi-e** az alapfelületet?
- f. Vannak **valós** (valódi) és **képzetes** (módosított, ál, konvencionális) vetületek. Valódi: normális elhelyezésben a meridiánok képei egyenesek és egy pontban futnak össze (ez a pont a végtelenben is lehet), a paralelkörök képei koncentrikus körök/körívek (középpontja a meridiánok találkozási pontja, ha ez a pont a végtelenben van, akkor a paralelkörök képei párhuzamos egyenesek). Ettől eltérő fokhálózati kép: képzetes vetület.
- g. **Fokhálózat merőlegessége szerint**: a meridiánok és a paralelkörök hálózatának képe derékszögű, vagy ferdeszögű rendszert alkot-e?
- h. **Torzulások szerint**: általános torzulású, szögtartó (konform) és területtartó (ekvivalens) vetületek.

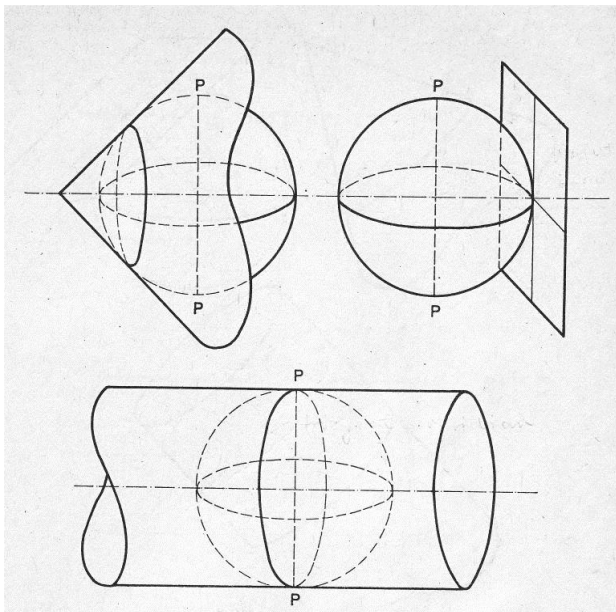
Valós síkvetületek

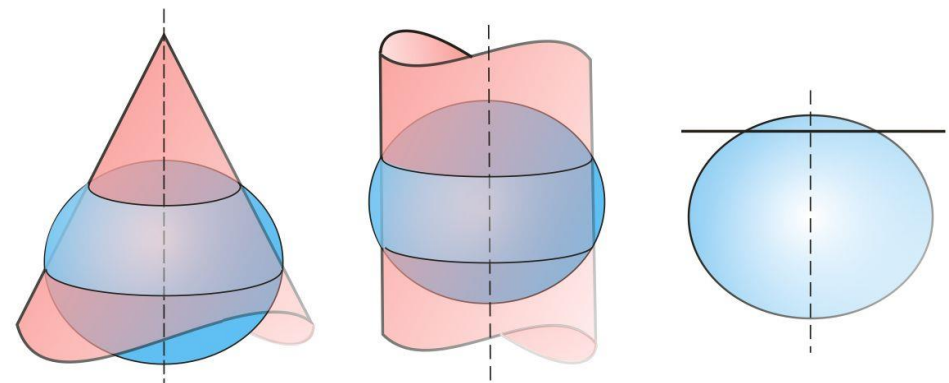
Normális elhelyezésű érintő síkvetületek,
(a gömb kúp-, henger- és azimutális vetületei)

Ferdetengelyű érintő síkvetületek

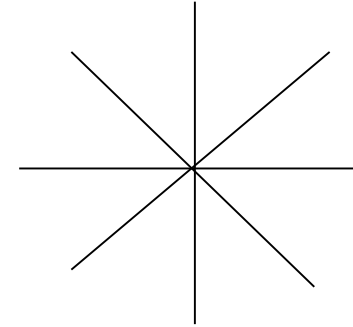
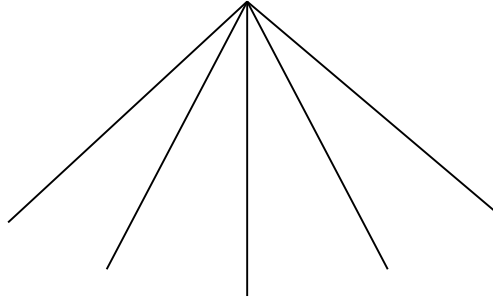
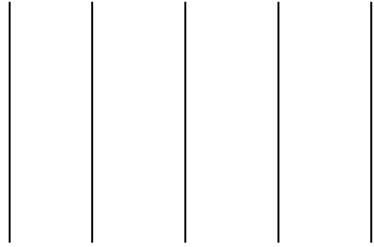
Transzverzális (egyenlítői)
elhelyezésű érintő síkvetületek

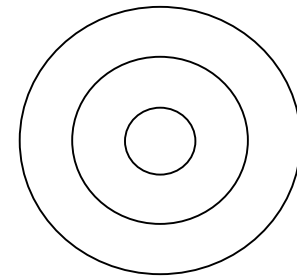
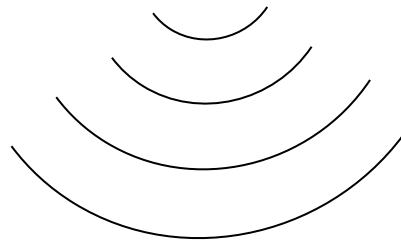
Normális elhelyezésű metsző síkvetületek

Normális, valós síkvetületek fokhálózati képe

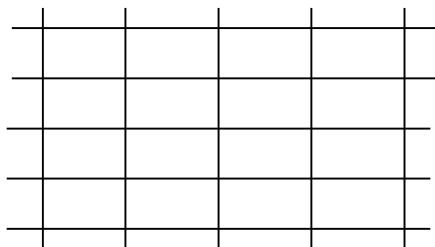
A meridiánok képei egyenesek és egy pontban futnak össze

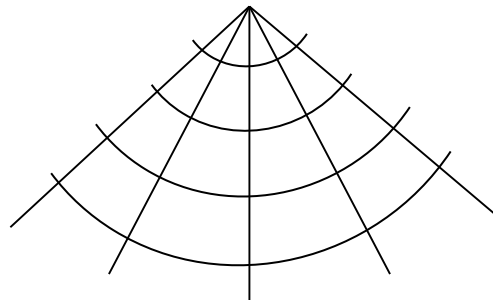
A paralelkörök képei koncentrikus körök/körívek, középpontjuk a meridiánok találkozó pontja

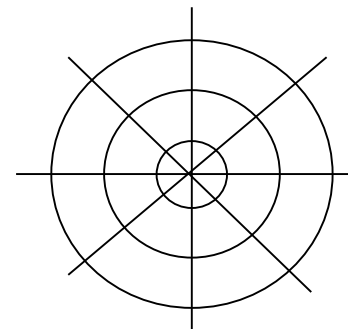
Valódi hengervetület

Valódi kúpvetület

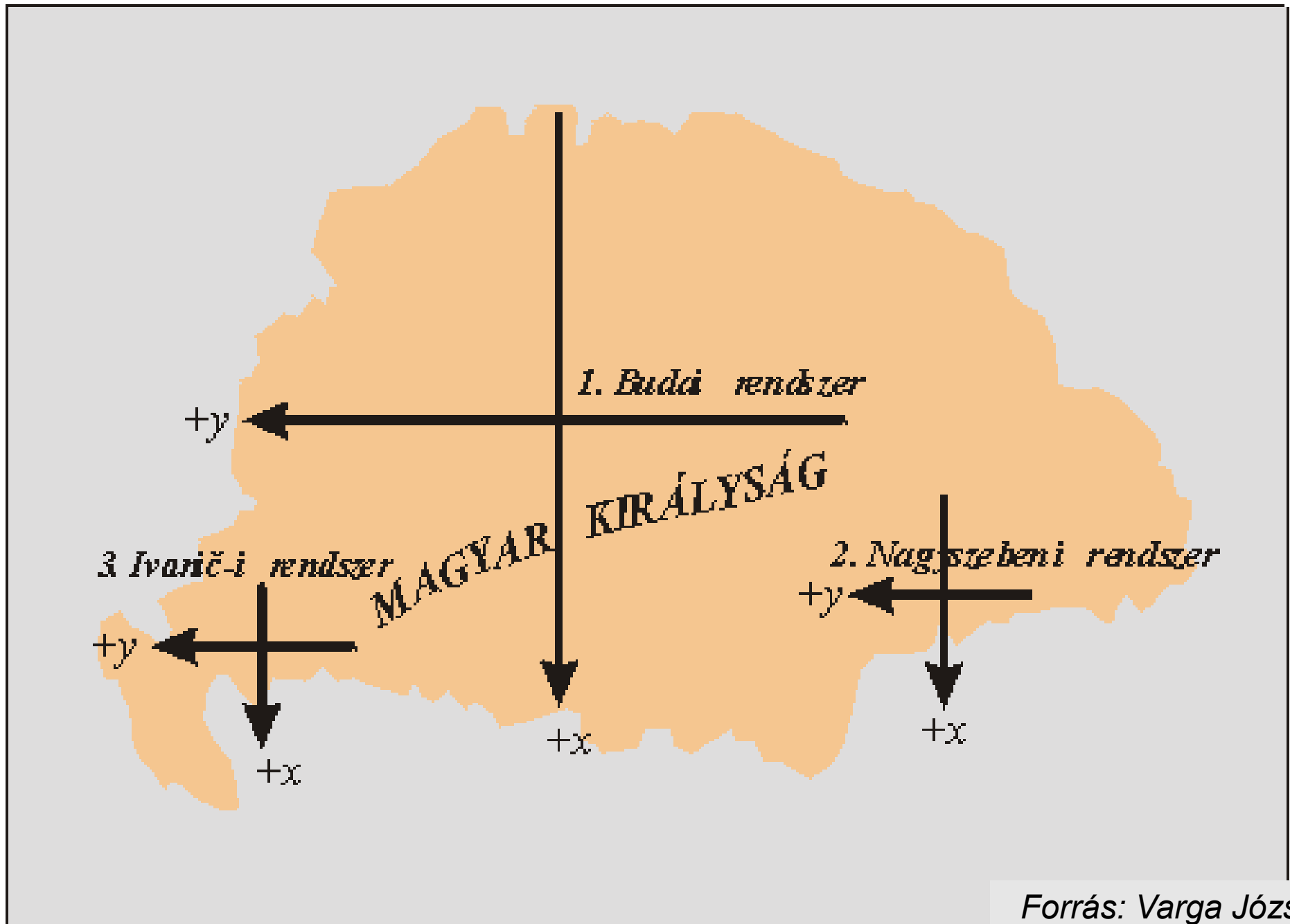

Valódi azimutális vetület

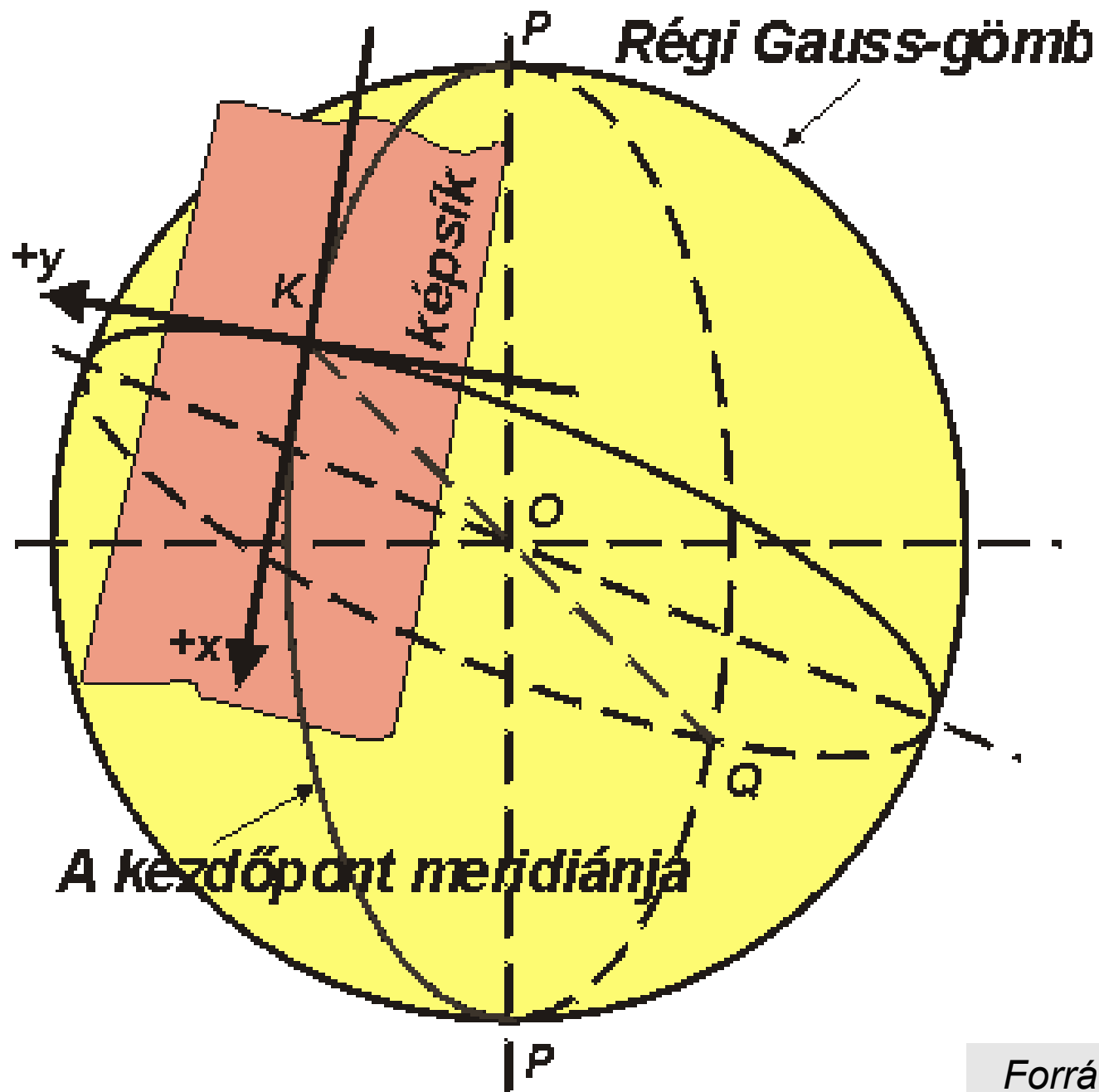

Példák helyi vetületi rendszerekről

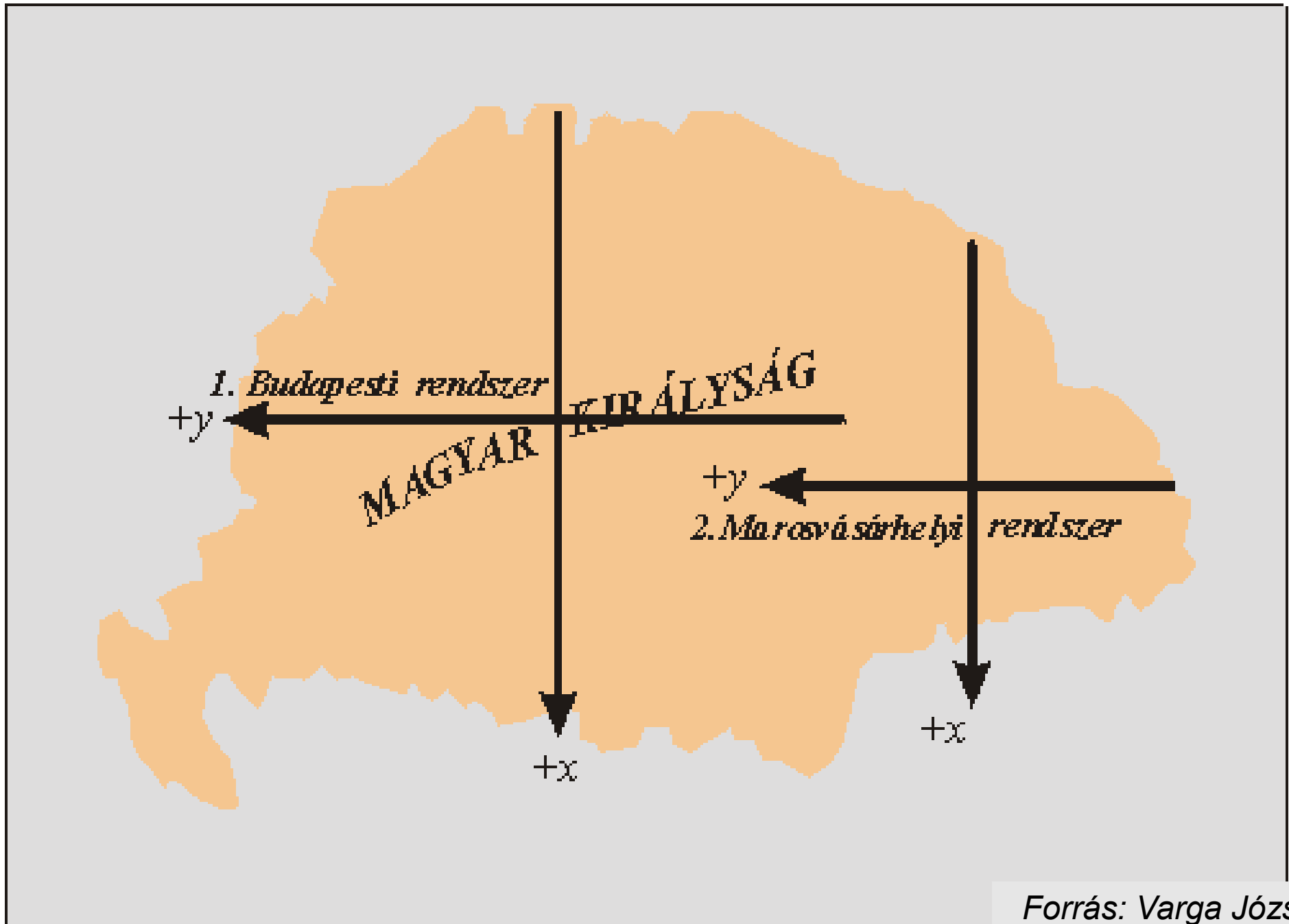
Magyarországi vetületnélküli rendszerek

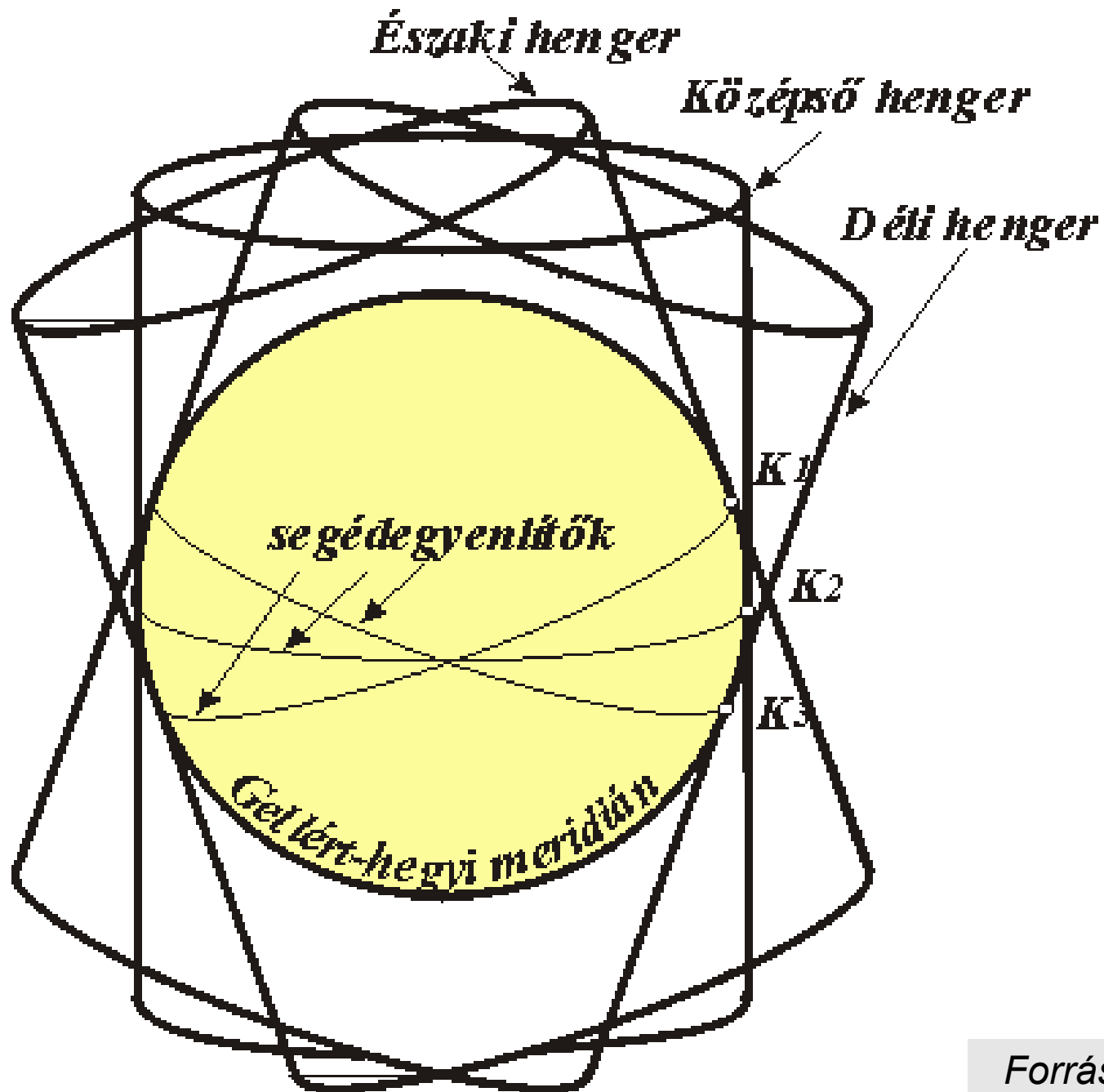
Szttereografikus vetület

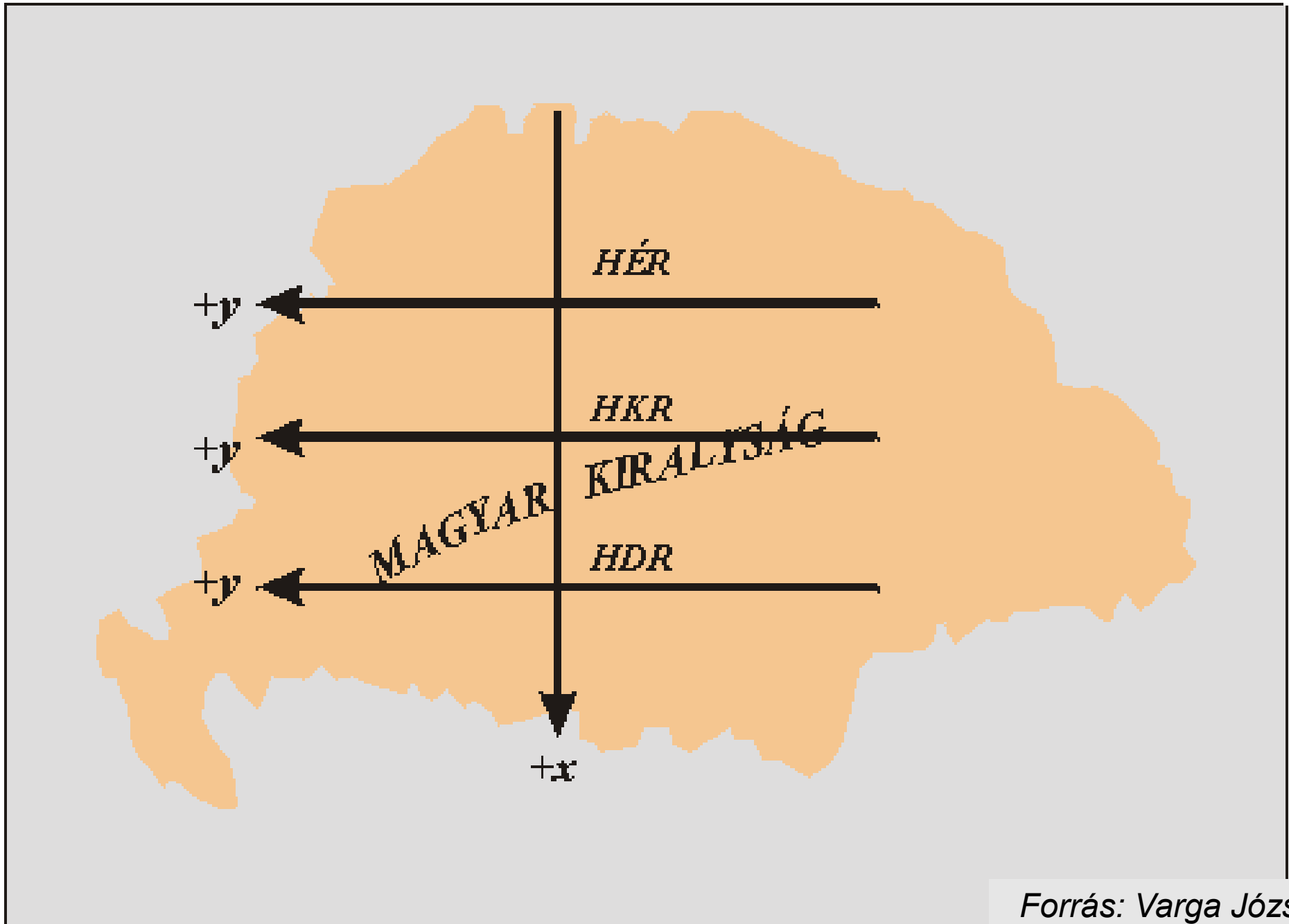
Szttereografikus vetület

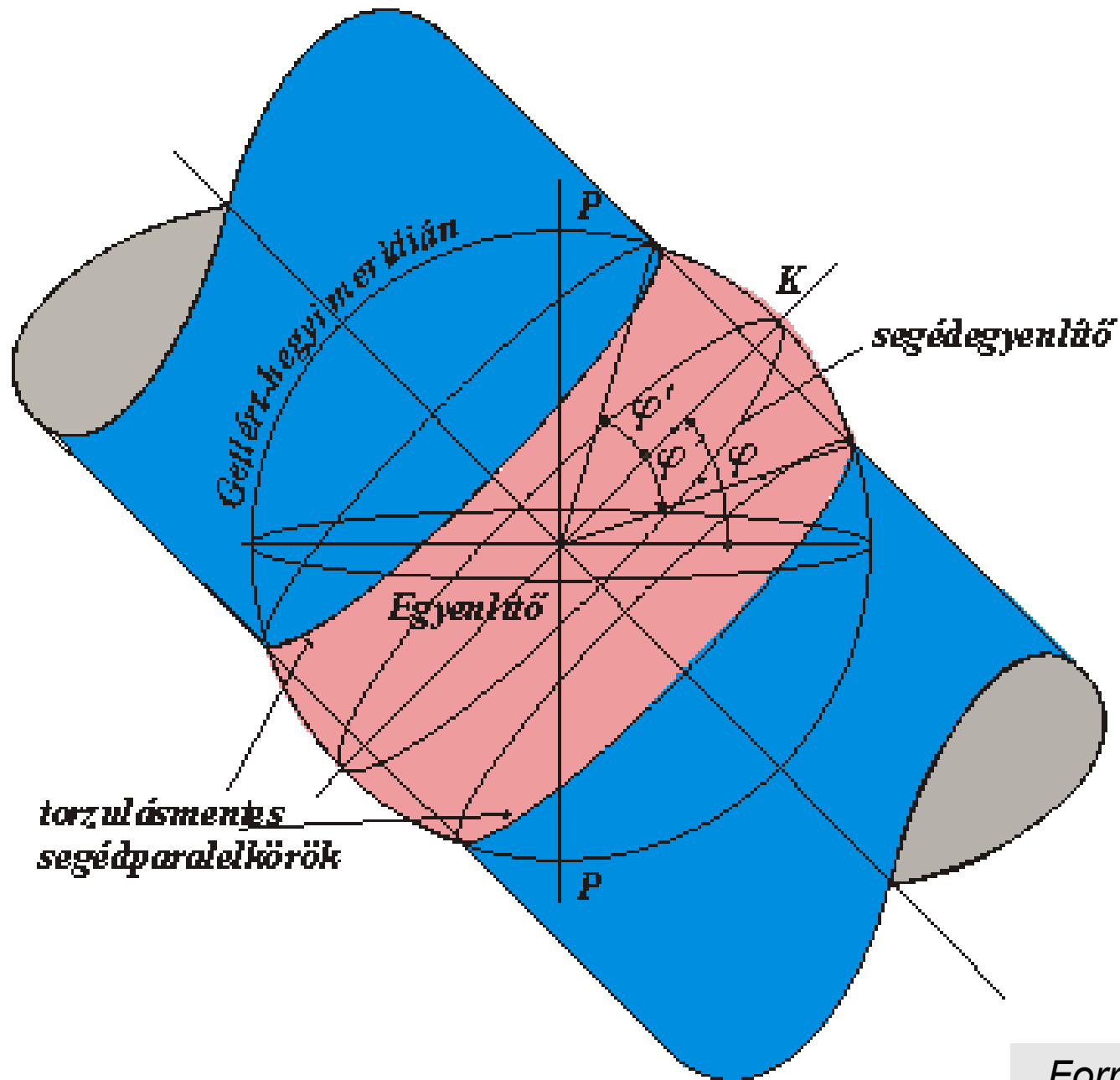
Hengervetületek

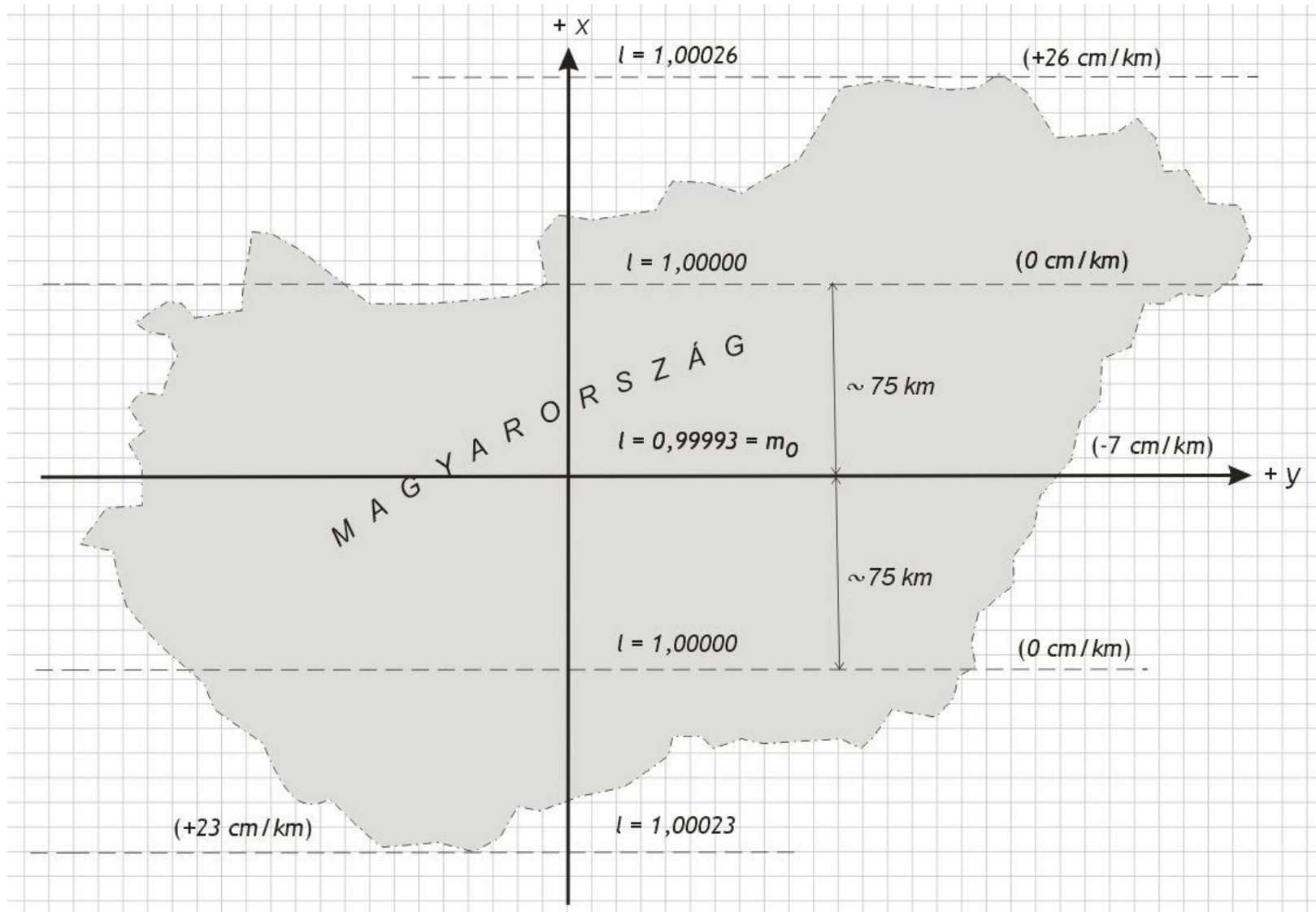
Hengervetületek

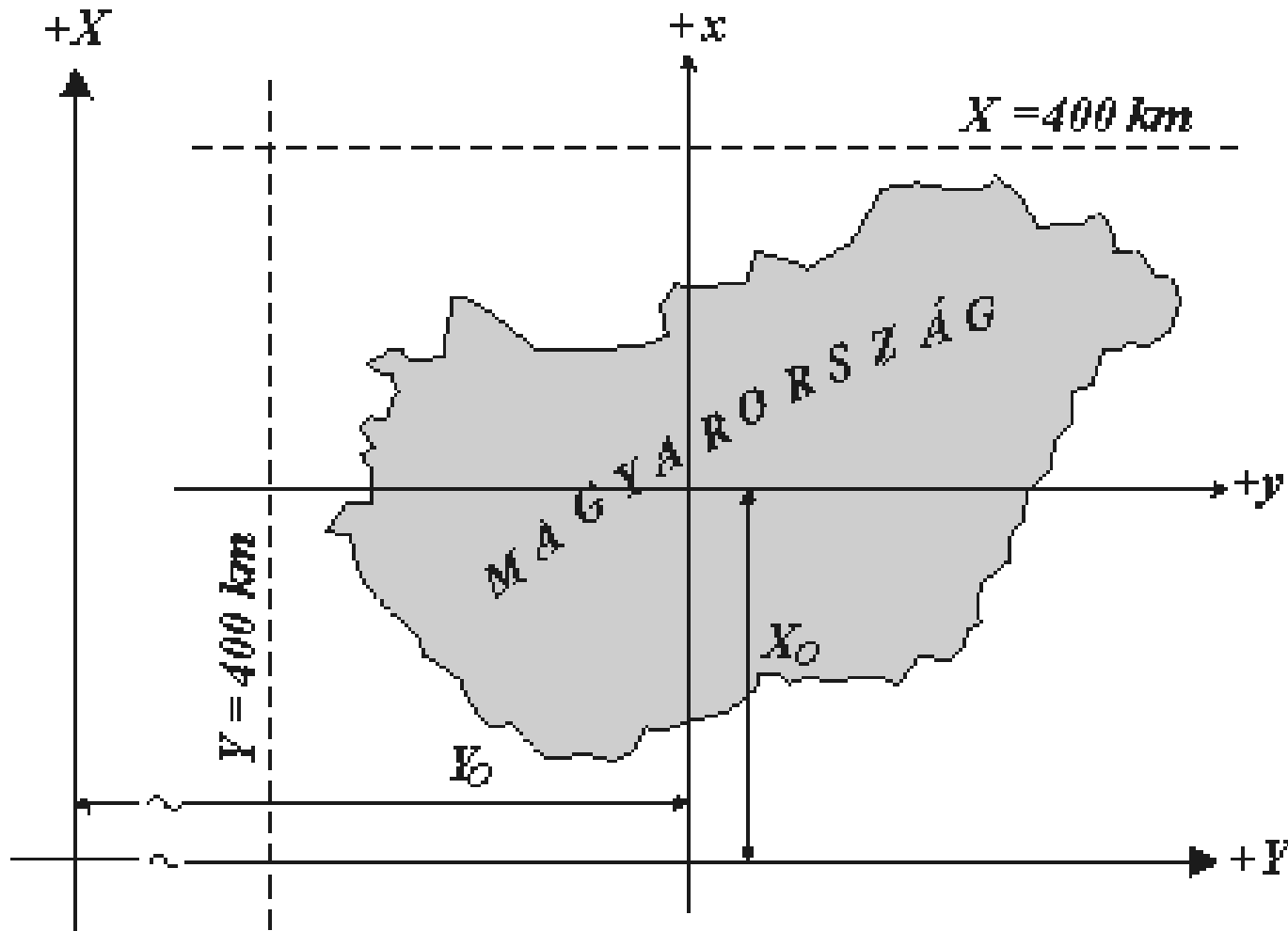
Egységes Országos Vetület

Egységes Országos Vetület (EOV)

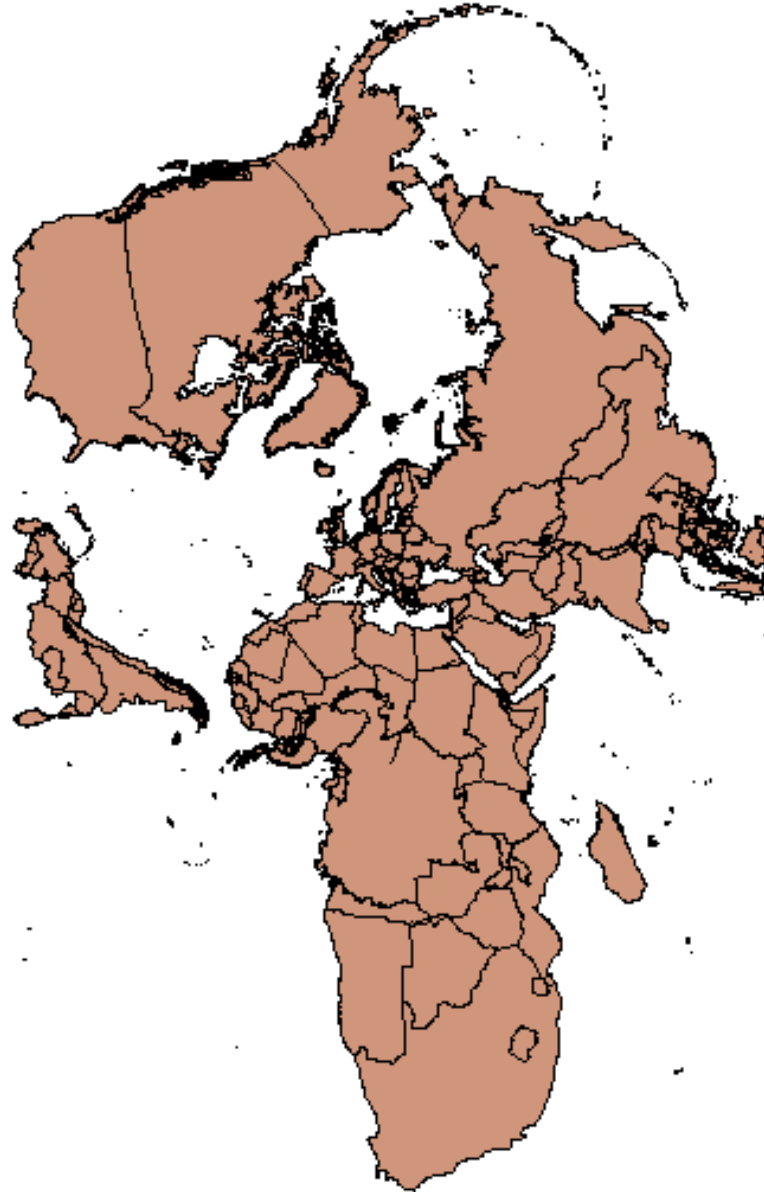
Egységes Országos Vetület

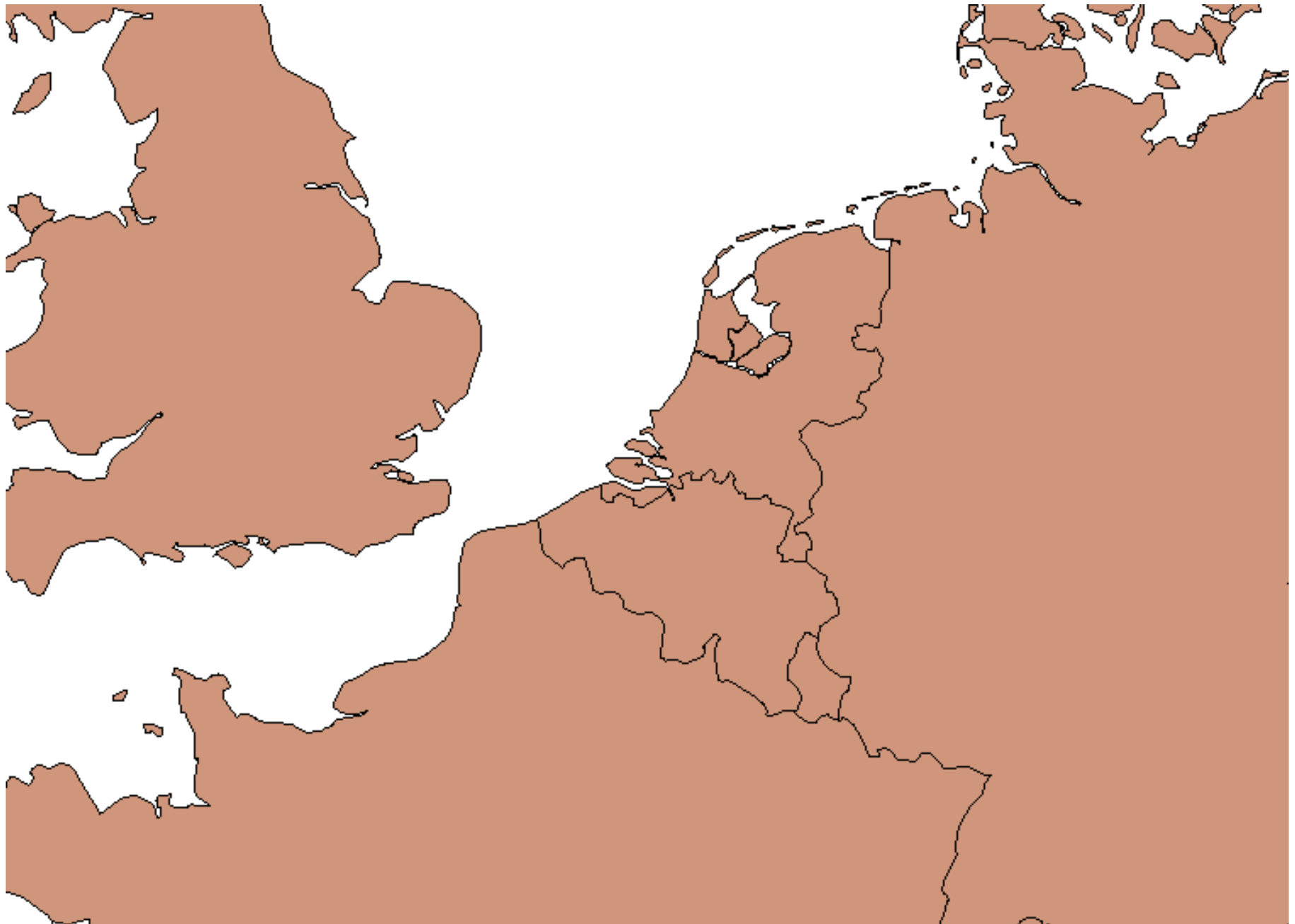
Egységes Országos Vetület Magyarország

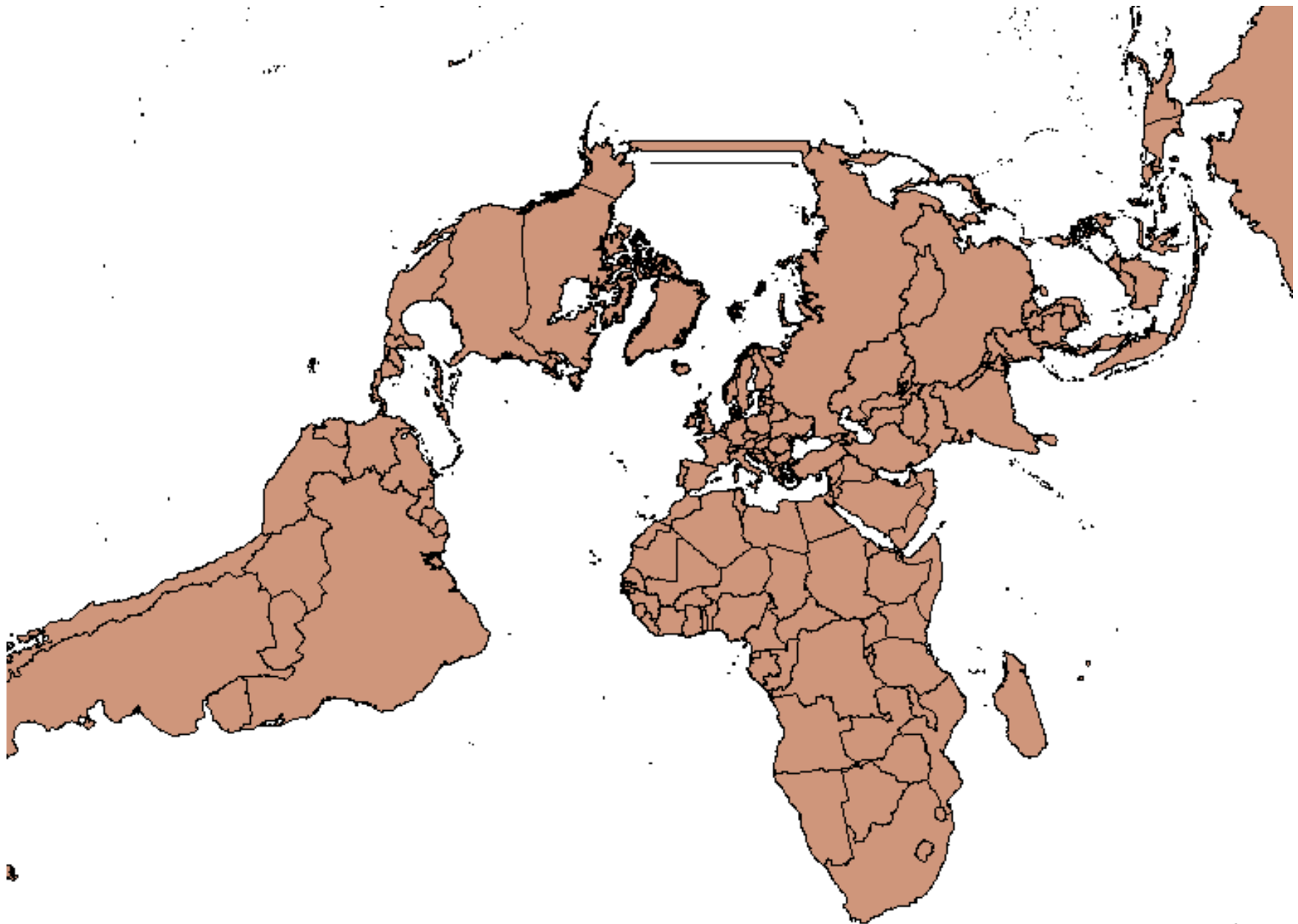
Egységes Országos Vetület Magyarország

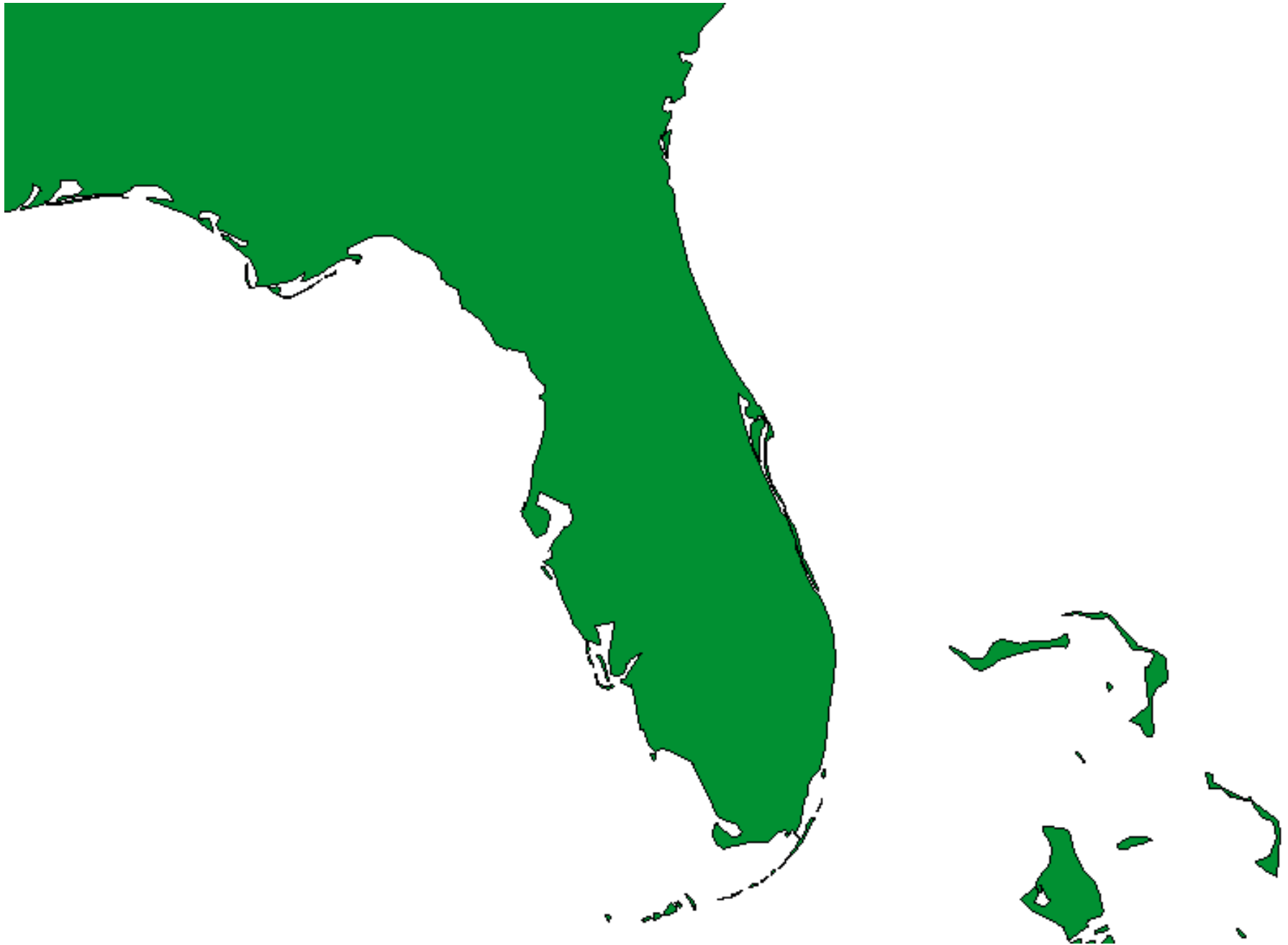
Lambert-féle szögtartó kúpvetület Belgium

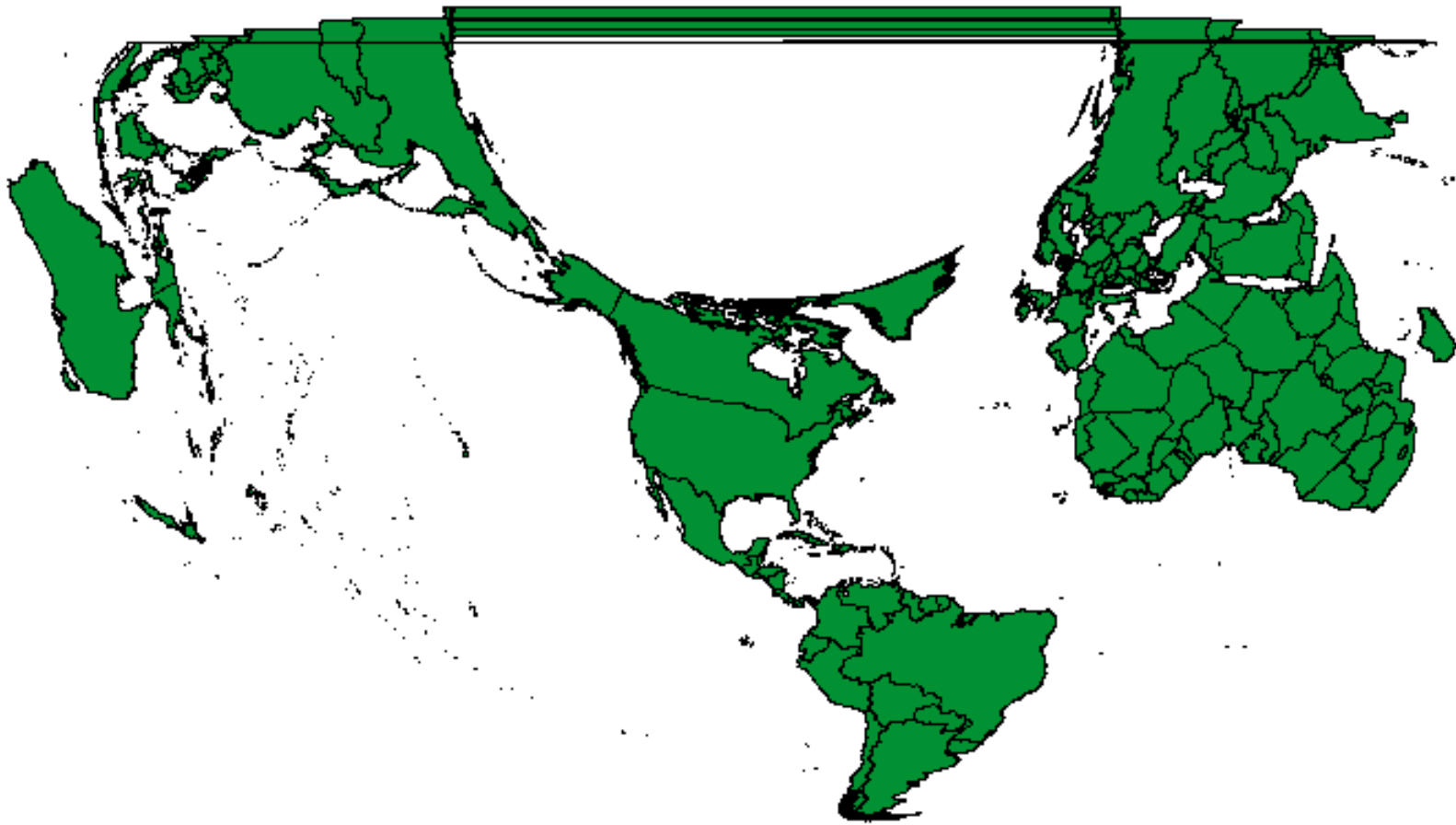
Lambert-féle szögtartó kúpvetület Belgium

Albers-féle területtartó kúpvetület Florida

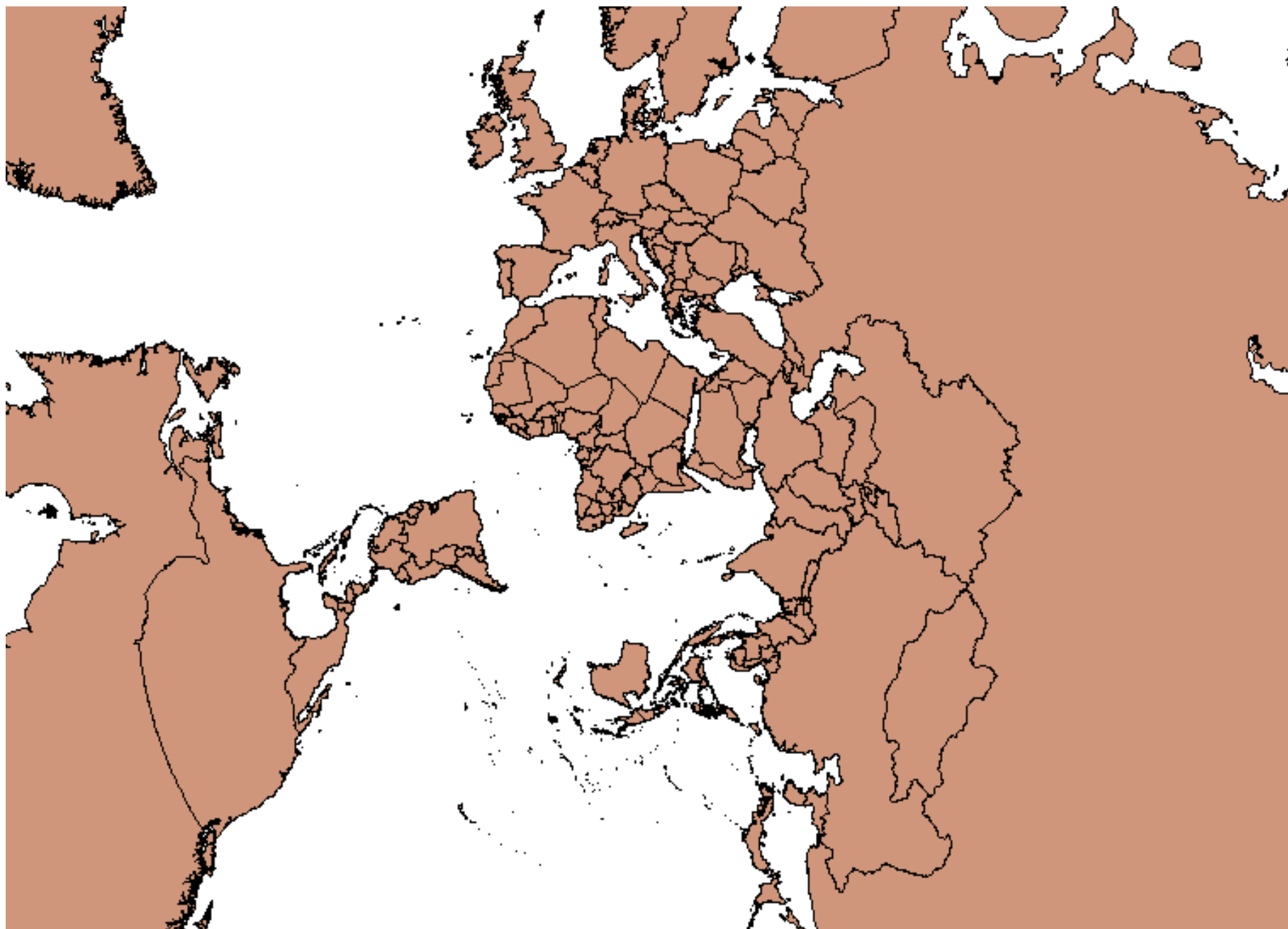
Albers-féle területtartó kúpvetület Florida

Poláris sztereografikus vetület Antarktisz

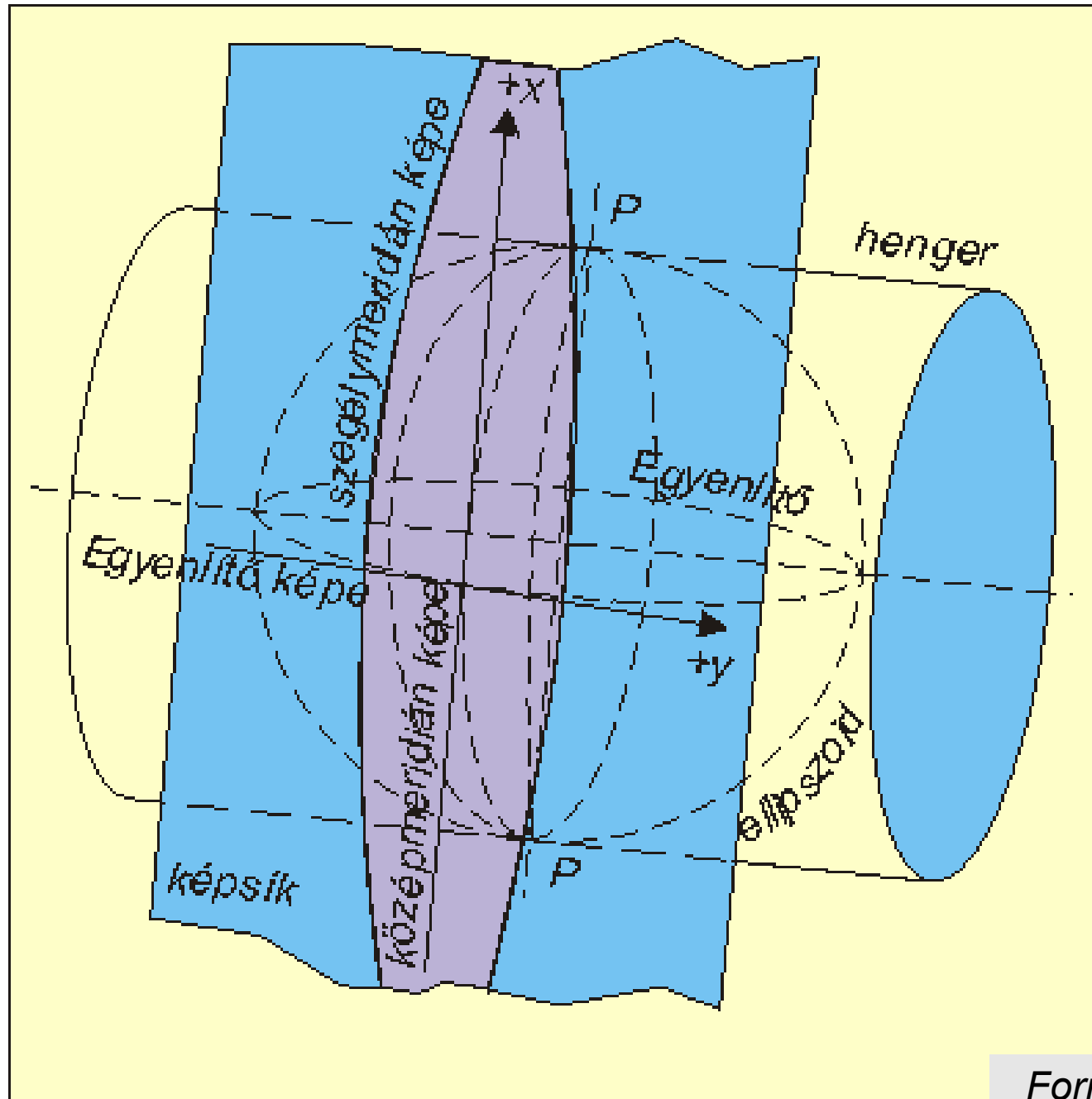

Poláris sztereografikus vetület Antarktisz

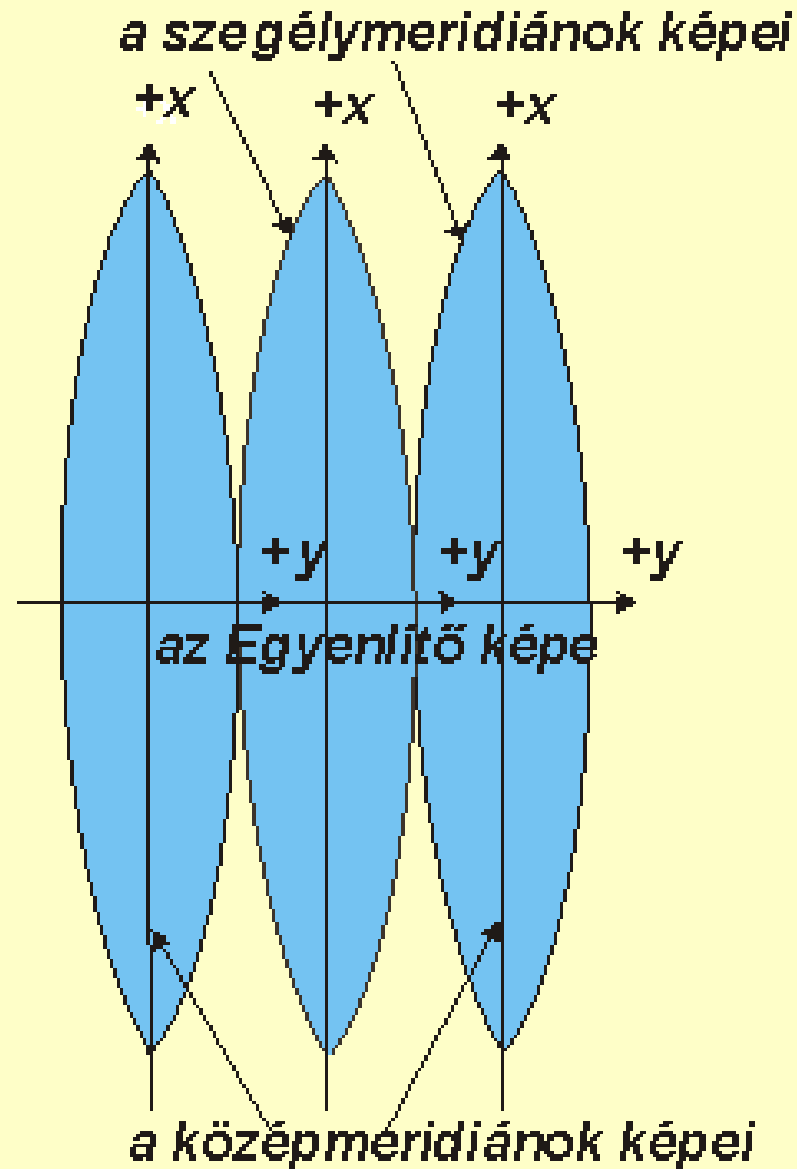

Példák globális vetületi rendszerekről

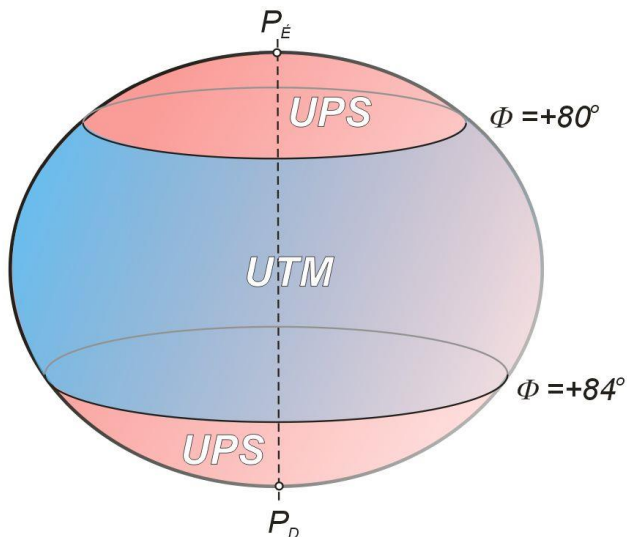
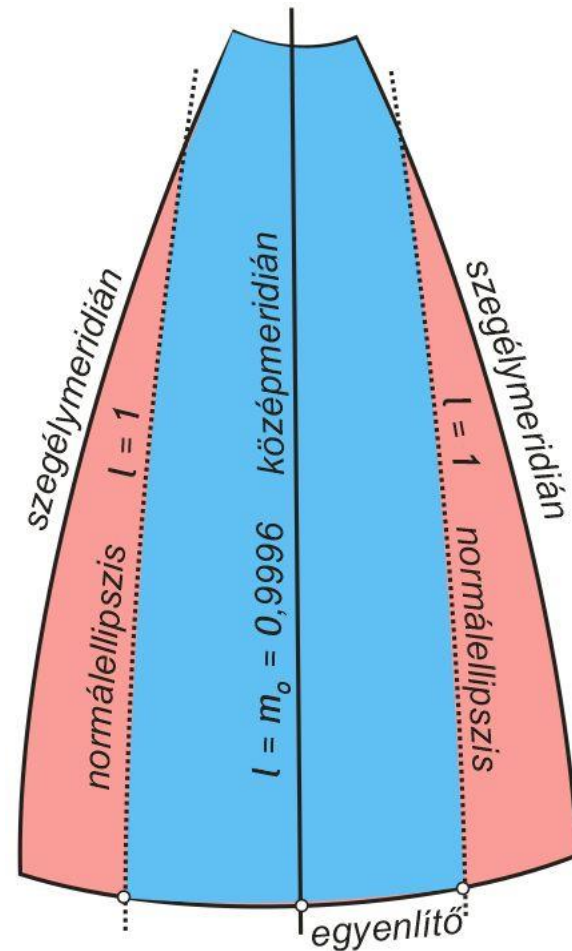
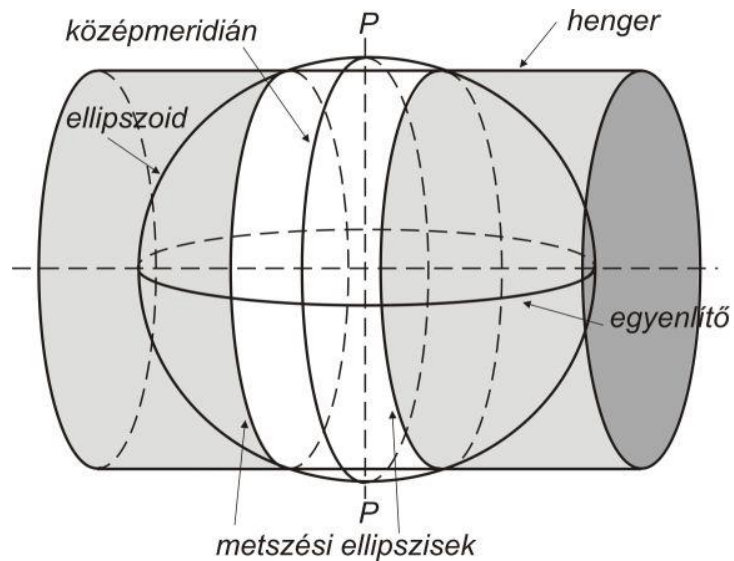
Gauss-Krüger vetület

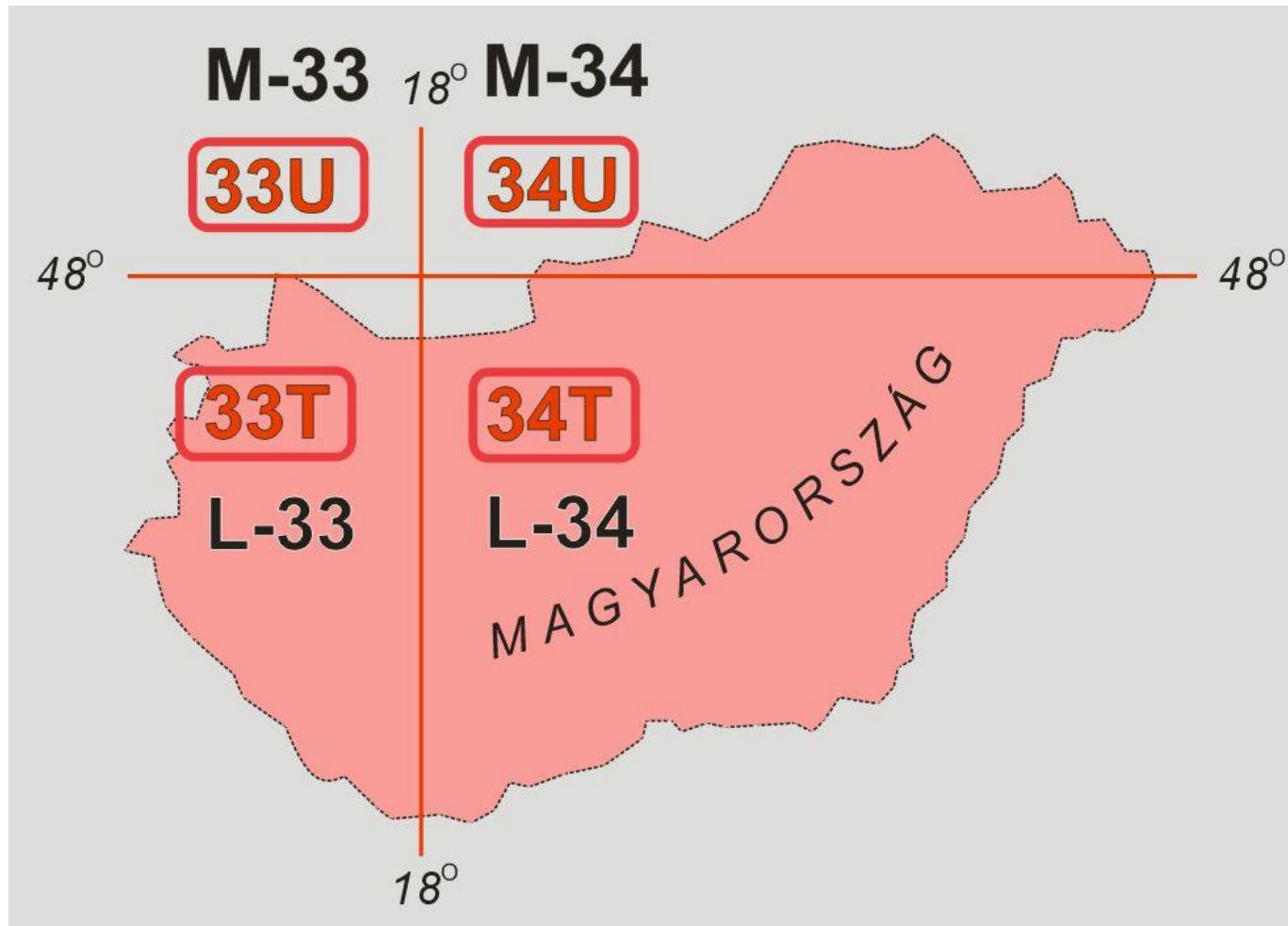
Gauss-Krüger vetület

UTM (Universal Transverse Mercator) vetület

Gauss-Krüger és UTM Magyarországon

A 6° x 8° -os ellipszodi trapézok jelzései.
Sima felirat: Gauss-Krüger, keretezett: UTM

UTM vetület 34-es zóna

UTM vetület 35-ös zóna

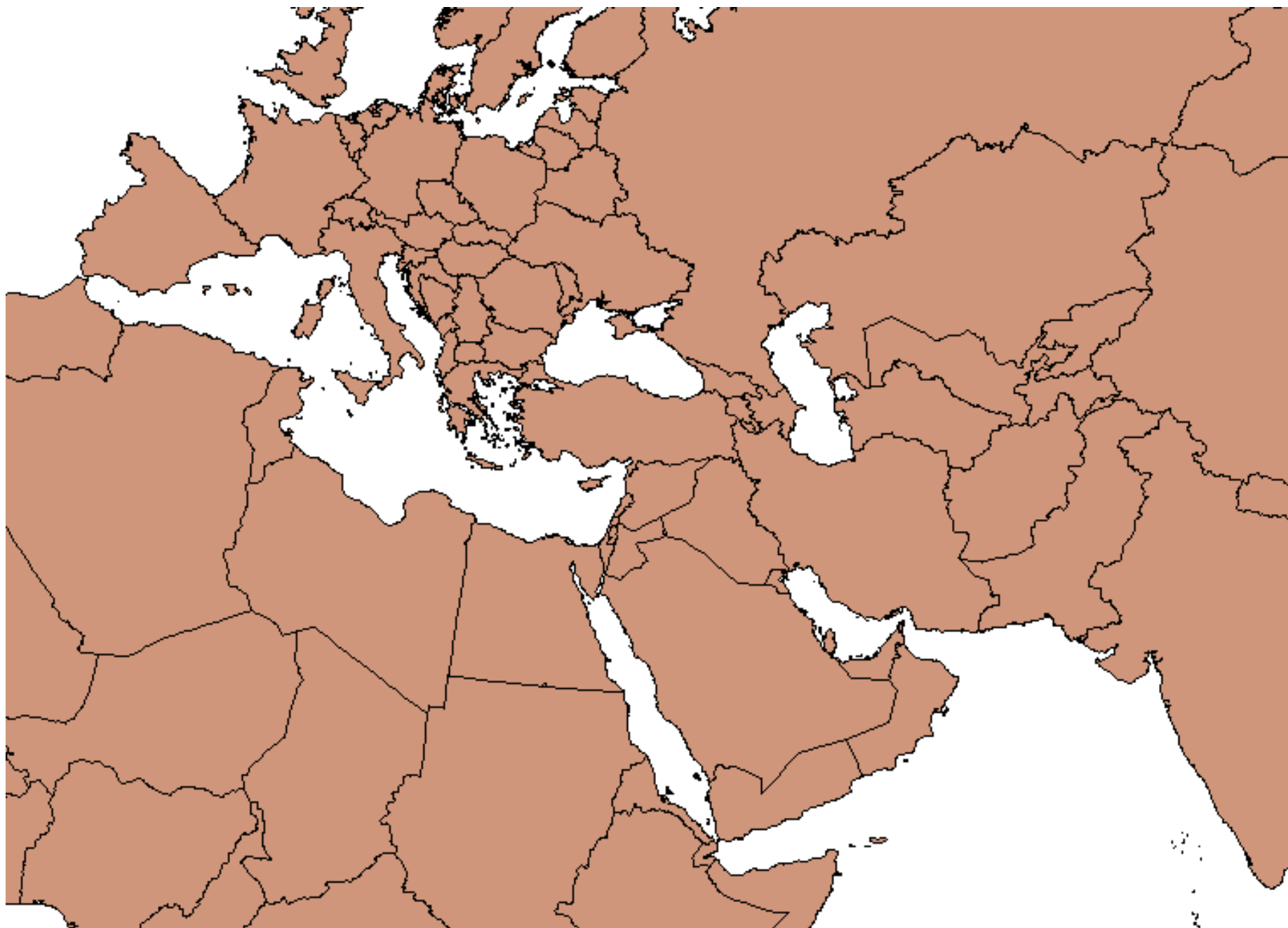
UTM vetület 36-os zóna

UTM vetület 37-es zóna

UTM vetület 38-as zóna

UTM vetület 39-es zóna

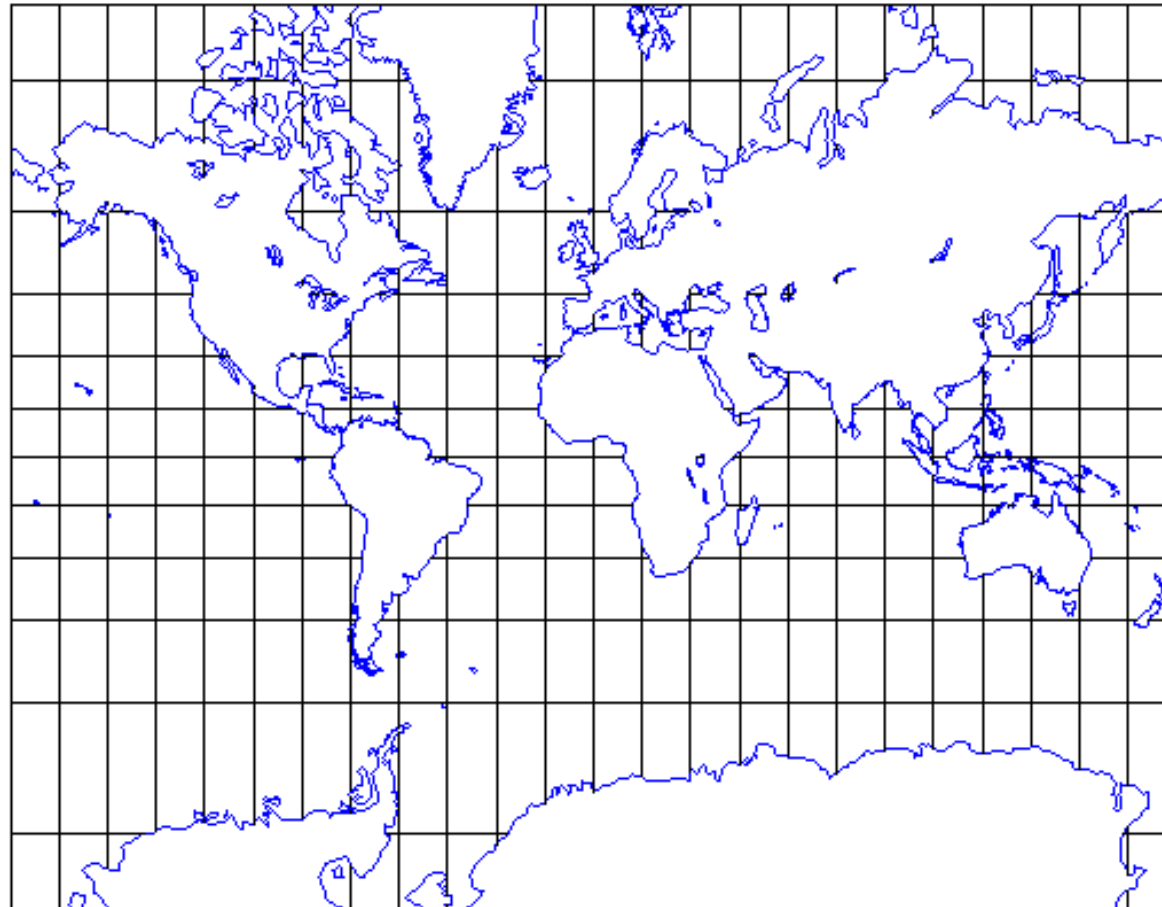

UTM vetület 40-es zóna

Szögstartó hengervetület, globális

Konformer Zylinderentwurf

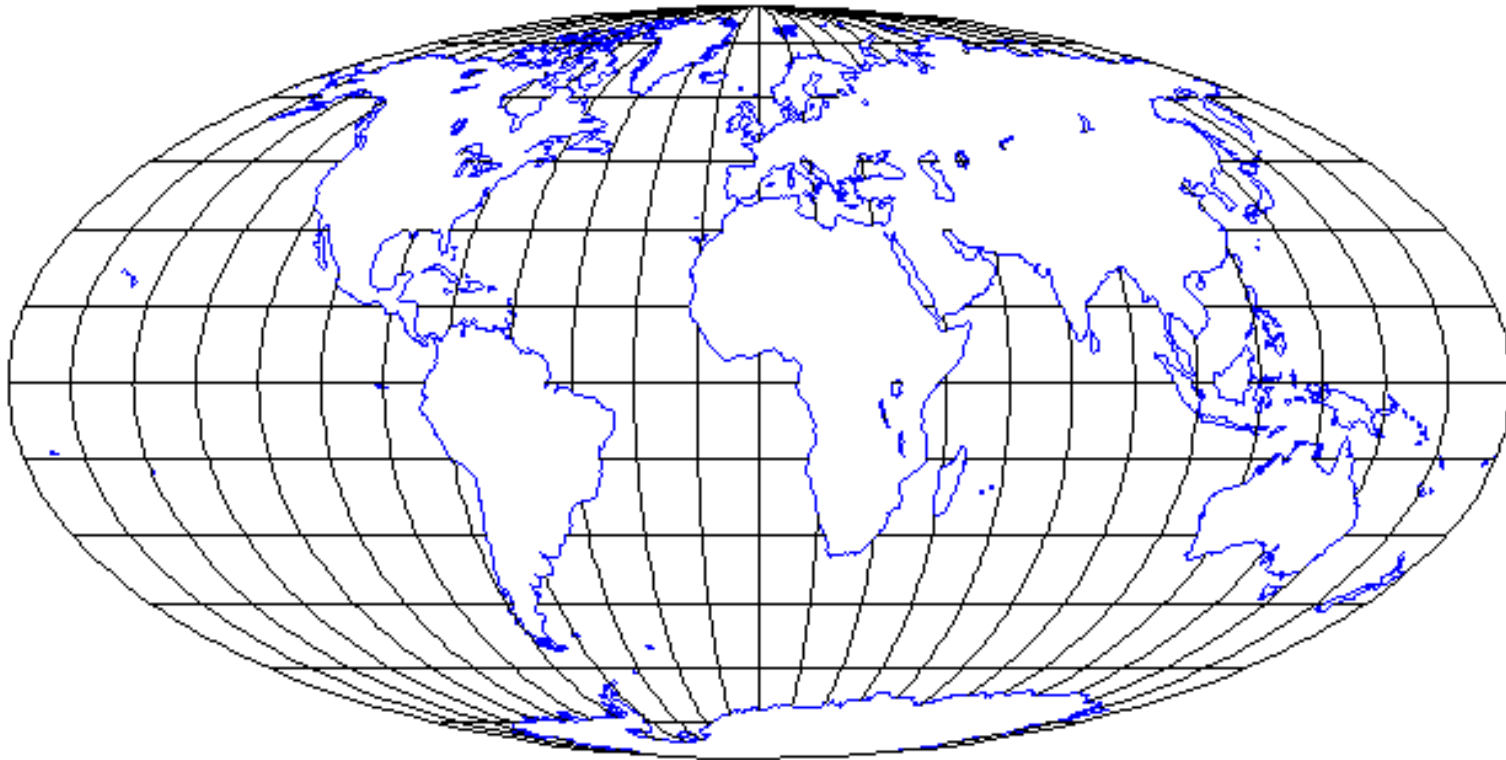

Normale Entwurfsachse (0, 90, 0)

Havlicek TU Wien 1133

Mollweide vetület

Entwurf von MOLLWEIDE

Normale Entwurfsachse (0, 90, 0)

Havlicek TU Wien 1139